

TİM-TBB Toplantısı

**Hüseyin Aydın
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Bankalar Birliği**

**İstanbul
5 Temmuz 2012**

Türkiye İhracat Meclisi'nin Sayın Başkanı, Değerli Üyeleri ve Sayın Meslektaşlarım, Meclis Başkanımız Sayın Mehmet Büyükekşi'nin daveti ile bir araya geldik. Amacımız ihracatımızın finansmanındaki gelişmeler, gündemdeki konular ve yapılacaklar konusunda görüş alışverişinde bulunmaktır. Davetinizden dolayı Birliğimiz adına teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Değerli Katılımcılar, gelişmiş ülkelerde yaşanan ekonomik sorunların kronik hale geldiği bir dönem yaşıyoruz. Sorunlara sağlıklı çözümler geciktikçe faturası büyümenin ve dış ticaret hacminin yavaşlaması şeklinde çıkıyor. Bu yüzden ekonomileri sağlıklı ve dengeli olan gelişmekte olan ülkeler de bundan olumsuz yönde etkileniyor. Son yapılan tahminlere göre, bu yıl dünya ekonomisinde büyüme hızı yüzde 3,5 olacaktır. Gelişmiş ülkelerde büyümenin yüzde 1,4, gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 5,7 olması beklenmektedir. Ülkemizin dış ticaret hacminde önemli bir yere sahip olan AB'de ise yavaş da olsa küçülmenin olacağı öngörülmektedir. Diğer taraftan, bölgemizde yaşanmakta olan siyasi olaylar da bu dönemde dış ekonomik ilişkilerimizi olumsuz yönde etkilemektedir.

Dünyada mal ve hizmet ticaretinde büyüme hızının kritik eşik olan yüzde 5'in altına inerek yüzde 4 olması beklenmektedir. İhracatın gelişmiş ülkelerde yüzde 2,3 gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 6,6 oranında artacağı, ithalatın gelişmiş ülkelerde yüzde 1,8, gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 8,4 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Gelişmeler dış ticaret pazarının cadı kazanına döndüğünü, rekabetin çok daha güçlü hale geldiğini, pay almak bir yana pazarda kalmak için dahi daha fazla enerjiye ihtiyaç olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Son beş aylık veriler, yıllık bazda ithalattaki büyümenin yavaşladığını, ihracattaki büyüme performansının ise yeni pazarların da yaratılması sayesinde korunduğunu göstermektedir. Buna bağlı olarak dış ticaret açığı kayda değer bir yavaşlama içindedir. Bu gelişmenin, temel

makro dengeler açısından bakıldığında, ekonomi gündeminin en önemli konusu cari açığın düşürülmesine olumlu bir katkı yapacağı aşikardır.

Dış ticaret verileri Türkiye'nin mal ve hizmet ticaretinde uluslararası rekabete oldukça açık olduğunu gösteriyor. Bu yılın ilk çeyrek verilerine göre dış ticaret hacminin gayri safi yurtiçi hasılaya oranı yüzde 49,1 ile rekor bir düzeye çıkmıştır. Sermaye hareketlerine ilişkin düzenlemeler de dikkate alındığında ödemeler bilançosunun oldukça liberal bir yapıya sahip olduğu görülür. Bunun anlamı, ekonomik performansın küresel gelişmelere de oldukça hassas bir konumda olduğudur. Bu nedenle büyümenin ve istihdamın sürdürülmesine katkı sağlayacak şekilde makro dengelerin sağlam olarak kurulmasına özel önem verilmesi gerektiğini düşünüyoruz, bu yöndeki çabaları destekliyoruz ve olumlu yönde katkı sağlamaya gayret ediyoruz. Ülkemizde büyümenin sürdürülmesi ve istihdamın artırılması hedefleri doğrultusunda, bankacılık sektörü ekonomik faaliyetin finansmanında önemli bir rol üstlenmiştir.

Bu yılın ilk yarı sonuna doğru, kredi hacmi 740 milyar TL ile gayri safi yurt içi hasılanın yüzde 54'ü düzeyindedir. Kredilerin yüzde 73'ü TL cinsinden açılan kredilerdir. Kredilerin mevduata oranı yüzde 100 düzeyindedir. Kur artışlarından arındırıldığında, kredilerin yıllık büyüme hızı yüzde 20'nin altına inmiştir. Bunda, ekonomik faaliyetin yavaşlamasına bağlı olarak kredi talebindeki artışın ivme kaybetmesi yanında parasal ve bankacılık önlemlerinin de etkisi olmuştur. Bu önlemler nedeniyle kaynak maliyeti dolayısıyla kredi faiz oranları da yükselmiştir. Birliğimiz, özellikle ihracata yönelik işletme ve yatırım kredilerindeki yüklerin hafifletilmesini önermiştir. Çünkü alınan önlemler ihracat kredilerine de ek yükler getirmiştir. Amacımız, ihracatın finansmanında maliyetin rekabet içinde olduğumuz ülkelerdeki ihracatçıların finansman maliyetine yakın olmasıdır. Bu nedenle, ihracat kredilerinin faizlerinin daha rekabetçi hale getirilmesini teminen aracılık işlemleri üzerindeki yüklerin azaltılması gerektiğini düşünüyoruz. Üretim ve yatırımların bölgesel anlamda teşvik edilmesine benzer şekilde, ihracat gelirleri ile kapatılmak üzere kullanılan yatırım kredilerinin de benzer şekilde aracılık yüklerinin azaltılmasının yararlı olacağı görüşündeyiz.

Kredilerin dağılımına göre ihracat kredilerinin toplam krediler içindeki payının azaldığı görülmektedir. Bunun nedeni ihracata kullanılan kredilerin azalması değil, kamu kesiminin borçlanma ihtiyacının gayri safi yurtiçi hasılaya oranının daha az olması nedeniyle, özellikle

KOBİ'lere ve bireysel müşterilere açılan kredilerin hızlı büyümesidir. Bu sayede kredilere erişim imkanı artan KOBİ'lerin de ihracatın artmasına katkı sağlayan bir yaklaşım içinde olmalarını bekliyoruz.

İhracat kredilerinin büyüme hızı ihracattaki büyüme hızına paralel devam etmiş ve ihracat finansmanında kredilerin payında önemli bir değişiklik olmamıştır. Nitekim, ihracat kredilerinin toplam ihracata oranı, uzunca bir süredir yüzde 15-17 aralığında istikrarlı bir seyir izlemektedir. İhracatın finansmanı açısından önemli bir gösterge olan akreditiflerin toplam ihracata oranı Nisan 2012 itibariyle yüzde 16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Dış ticaret finansmanı amaçlı sendikasyon kredilerinin payı ise 2011 yılı itibari ile yüzde 11'dir. Kullanılan ihracat kredilerinin vadesinde bir artış vardır. 2011 yılsonu itibari ile kullanılan ihracat kredilerinin yüzde 25'i orta ve uzun vadeli kredilerdir. Son dönemde, Eximbank'ın kredi imkanlarının ve ürün çeşitliliğinin artırılması da olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

TİM tarafından 500 milyar dolar olarak açıklanan 2023 hedefi ihracat için gerekli ihracat kredisi talebi, bugünkü veriler ışığında, 80 milyar dolar olarak hesaplanmıştır. Bankacılık sektörü bu krediyi sağlayacak güçtedir.

Birliğimiz, ihracatın finansmanda kredilerin artırılması, maliyetinin düşürülmesi, vadenin uzatılması yanında değişen pazar yapısına uygun yeni ürün ve hizmetlerin yaratılmasının da yararlı olacağı görüşündedir. Bu çerçevede, batı pazarları yanında hızla gelişmekte olan ve potansiyel taşıyan Afrika, Ortadoğu ve Doğu ülkelerine yönelik dış ticaret ilişkilerinde muhabir ilişkilerinin ve bankacılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara hız verilmiştir.

Bugünkü toplantıda sizlerin görüş ve değerlendirmeleri de bundan sonraki uygulamalarımız açısından bizlere yol gösterici olacaktır. Toplantının yararlı geçmesini diliyorum, ev sahipliğinizden dolayı Sayın Başkana teşekkür ediyorum.